

Dr Nataša Sturza Milić¹

Dr Tanja Nedimović²

Visoka škola strukovnih studija za vaspitače „Mihailo Palov“, Vršac

Miran Muhić³

Pedagoški fakultet Univerziteta u Mariboru, Slovenija

UDK: 371.72

ISBN: 978-86-7372-244-3, 22 (2017), p.236-251

Originalni naučni rad

INTERESOVANJA – KATALIZATORI MOTORIČKE DAROVITOSTI UČENIKA

Rezime: Pojedinci sa razvijenom intrapersonalnom darovitošću (inteligencijom) dobro poznaju sebe, imaju svest o tome ko su, šta mogu i u čemu su najbolji. Svesni su svojih interesovanja i istraju u ostvarenju istih. Budući da interesovanja spadaju u grupu motivacionih, dinamičnih osobina ličnosti, mogu se posmatrati u svetlu značajnih unutrašnjih pokretača na stvaralačku aktivnost u različitim oblastima, pa tako darovita deca najviše napreduju u onim oblastima za koje su najviše zainteresovana. U mlađem školskom periodu interesovanja prema sportu i fizičkoj aktivnosti predstavljaju značajan preduslov sticanja veština i navika. Cilj ovog rada bio je da ispita da li motorički darovita deca imaju izraženija interesovanja prema sportu i fizičkoj aktivnosti u odnosu na motorički prosečnu decu, da li znaju da prepoznaju svoja interesovanja i da li u izabranim sportskim aktivnostima postižu značajniji uspeh. Uzorak je iznosio 60 motorički darovitih (32 dečaka i 28 devojčica) i 60 motorički prosečnih učenika (30 dečaka i 30 devojčica) 4. razreda osnovne škole identifikovanih primenom motoričkog testiranja. Posebno konstruisanim upitnikom za potrebe ovog istraživanja sagledana su interesovanja ispitivanih učenika prema sportu i fizičkoj aktivnosti, kao i već ostvarena postignuća. Rezultati ovog istraživanja pokazuju da su motorički daroviti dečaci i devojčice statistički značajnije angažovani u sportu u odnosu na motorički prosečne dečake i devojčice. Od ukupnog broja motorički darovitih dečaka 85,3% je angažovano u sportskom klubu, dok je procenat motorički prosečnih dečaka angažovanih u sportskom klubu znatno manji – 47,6%. Od ukupnog broja motorički darovitih devojčica, 79,4% trenira u sportskom klubu, dok je procenat motorički prosečnih učenica angažovanih u sportskom klubu znatno manji i iznosi 38,2%. Na osnovu ovog nalaza može se pretpostaviti da su interesovanja prema sportu i fizičkoj aktivnosti izraženija kod motorički darovitih učenika, a da je polje aktivnosti u kojem su angažovani, pre svega, sport. Rezultati ovog istraživanja idu u prilog tezi da interesovanja dece idu „ukorak“ sa sposobnostima i da učenici mlađeg školskog uzrasta mogu imati formiranu svest o cilju kojem teže u životu i o tome u kojim oblastima su uspešni. Navedene karakteristike, između ostalog, oslikavaju intrapersonalnu darovitost koja se, prema teoriji višestruke inteligencije, ne mora ispoljavati i podsticati izolovano, već u interakciji sa ostalim sposobnostima (ekspresijama darovitosti). Potrebno je prepoznati i podržati upotrebom različitih metoda i sredstava u procesu učenja interesovanja i potrebe svakog učenika, kako bi mu bilo omogućeno da se iskaže i napreduje u razvoju sposobnosti koje su najizraženije kod njega.

Ključne reči: interesovanja, motorički daroviti učenici, sport.

¹ natasasturza@gmail.com

² nedimovic.tanja@gmail.com

³ miran.muhic@um.si

Uvod

Pojedinci sa razvijenom intrapersonalnom darovitošću (inteligencijom) dobro poznaju sebe, imaju svest o tome ko su, šta mogu i u čemu su najbolji. Motivisu ih stilovi rada koji ostavljaju prostora za samostalni rad, slobodnu interpretaciju rešenja, dovoljno vremena da izraze svoje doživljaje pri rešavanju postavljenih problema. Svesni su svojih interesovanja i istraju u ostvarenju istih. Budući da interesovanja spadaju u grupu motivacionih, dinamičnih osobina ličnosti, mogu se posmatrati u svetlu značajnih unutrašnjih pokretača na stvaralačku aktivnost u različitim oblastima, pa tako, darovita deca najviše napreduju u onim oblastima za koje su izuzetno zainteresovana. Pokazalo se kao značajno u ispitivanju razvoja dece (naročito, darovitog ponašanja), među ostalim karakteristikama dece kao što su radoznalost, rana motorna aktivnost, samostalnost, razvijenost jezičkog izražavanja i drugo, ispitivati i njihova interesovanja (Gralewski i Karwowski, 2016; Malušić, 2000; Sturza Milić, 2012b; Winner, 2000, 2005). Govoreći o identifikaciji kreativnih ispoljavanja u funkciji razvoja, naročito na mlađim uzrastima, pojedini autori (Lazarević, 2000; Maksić i Tenjović, 2008; Samardžija i Sunde Peterson, 2015; Sturza Milić, 2009a; Winer, 2005) preporučuju identifikaciju preko podrške interesovanja deteta. Gotovo uvek kada dete ispolji talenat, ono takođe ispoljava interesovanje. Viner (Winer, 2005: 3) ističe da su „...darovita deca istinski motivisana da shvate smisao područja u kojem pokazuju znakove prevremene razvijenosti. Izražavaju intenzivan i opsesivan interes, sposobnost oštrog fokusiranja i žar za savladavanjem. Kada su zaokupljena učenjem u području u kojem su aktivna, proživljavaju stanja "tečnosti" – optimalna stanja u kojima se potpuno udubljuju i gube osećaj za spoljni svet. Srećna kombinacija opsesivnog interesa za jedno područje zajedno sa sposobnošću lakog učenja u tom području dovodi do visokih postignuća”. Zato se interesovanja mogu posmatrati kao „katalizatori” koji pozitivno utiču na razvoj darovitosti i talenta (Gagne, 2014, 2015). Pojedini autori upozoravaju da treba biti oprezan prilikom sagledavanja ovog odnosa, jer uvek ima pojedinaca sa kombinacijom prosečnih sposobnosti i nezainteresovanosti, ali i samo nezainteresovanih talenata (Pantić, 1980). S druge strane, ukoliko se o darovitosti učenika sudi samo na osnovu ispoljenih interesovanja, to može dovesti do problema, kako u kvalitetu identifikacije, tako i u položaju ostalih učenika koji nisu ili jesu daroviti (Havelka i Lazarević, 1981). Mora se imati u vidu da učenici mlađeg školskog uzrasta imaju mnoštvo interesovanja, da interesovanje za jednu aktivnost na tom uzrastu ne podrazumeva indiferentnost za druge aktivnosti i da kod dece postoji faktor „da se voli sve” (Pantić, 1980). Maksić i Tenjović (2008) takođe ističu da učenici često imaju nekoliko jakih interesovanja. Samo jedno jako interesovanje, koje bi govorilo o tome da je dete „prepoznalo” oblast svog budućeg kreativnog izražavanja, ima vrlo mali broj učenika. Što se tiče sadržaja, većina učenika ima razvijena interesovanja koja se mogu povezati sa njihovim razvojnim i sazajnim potrebama, kao što su interesovanje za humor, fizičku aktivnost, putovanja i dr. Interesovanje je veoma bitan faktor u nastavnom i obrazovnom procesu i prirodno je da se lakše savladava ono što se voli. Učenici koji pokazuju veće interesovanje za određene predmete i nastavne oblasti, postižu bolji uspeh u odnosu na učenike koji

se ne interesuju za te predmete ili nastavne oblasti (Nikolić, 2005). U procesu izgradnje interesovanja deca isprobavaju svoje kapacitete i nalaze oblast za koju će vezati svoj talenat (darovitost) i razvijati kreativnost. Interesovanja stimulišu i daju energiju za istrajavanje na školskim zadacima, čineći taj rad prijatnijim iskustvom. Razvoj sposobnosti, interesovanja i kreativnosti intenzivno se dešava u toku osnovnog obrazovanja, pri čemu je veoma bitna podrška porodice i škole. Većina budućih interesovanja formira se u ranom detinjstvu, ali to ne umanjuje značaj školskih sadržaja i aktivnosti, pri čemu se intenzitet i raznovrsnost interesovanja mogu procenjivati preko stepena angažovanja učenika u vannastavnim i vanškolskim aktivnostima (Maksić i Tenjović, 2008).

Da bi škola bila podsticajna za dečje stvaralaštvo, trebalo bi da kod dece podrži radoznalost, unutrašnju motivaciju, interesovanja za različite oblasti ljudske aktivnosti i stvaranja. Značaj interesovanja kao komponente motivacije ističu i autori novijih radova. Jedan od načina da se kod učenika razvije interesovanje za aktivnost je pronalaženje smisla i vrednosti u tim aktivnostima, što se preporučuje preko ciljeva postignuća i inicijalnog interesovanja koji vode ka percipiranju vrednosti zadatka, koja nakon toga promoviše razvoj posledičnog interesovanja i učenja (Hulleman et al., 2008). Intenzivna reakcija na okolinu opisuje mnoge ljude sa povišenim sposobnostima. Čini se da se ovakva osetljivost može i razviti, tj. naučiti upućivanjem pažnje i angažovanjem od strane roditelja, učitelja, nastavnika i drugih. Takvo diferencirano opažanje može kod deteta razviti vrednosne kategorije i interesovanja, pa, ukoliko je dete okruženo podsticajnom sredinom sa velikim mogućnostima motoričkog izražavanja (različite vrste kretanja i motoričkih sadržaja, bogatstvo prostora, rekvizita, sprava, motoričkih igara i sl.), tada ono može poprimiti te mogućnosti u svoje dostupne kategorije opažanja i vrednovaće motorički podsticaj prema bogatstvu tih kriterijuma, a ne samo površno (Sturza Milić, 2016). Istraživački radovi na polju obrazovanja mlađe darovite dece naglašavaju procese otkrivanja, praćenja i razvijanja posebnih interesovanja, kao uslov za uspeh obrazovanja u celini. Dečja interesovanja predstavljaju značajne unutrašnje pokretače na stvaralačku aktivnost u svim sferama stvaralaštva. Uvažavanje različitih interesovanja darovite dece trebalo bi da ima prednost nad 'surovim' školskim programima. Interesovanje je izraz jakih emocija i zato je presudno za efikasnost učenja. Ono što nas interesuje učimo brže i sa manje napora nego ono što nas ne interesuje (Stanković-Janković, 2009). Tako, mlađa darovita deca najviše napreduju u onim oblastima za koju su najviše zainteresovana (Cvetković-Lay i Sekulić-Majurec, 1998; Kornmann i sar., 2015; Stanković-Janković, 2009). Stručnjaci ističu da su najuspešniji oni nastavni planovi i programi u kojima se sadržaji ne biraju samo na osnovu kognitivnih i drugih sposobnosti, već i na osnovu postojećih razvijenih interesovanja dece (Feberžer, Korez i sar., 2006; Šekeljić i Sturza Milić, 2010). Zato, osnovno obrazovanje treba da postane baza gde će se naglašavati kreativnost i inicijativa kao kamen temeljac za životne veštine u budućnosti. Učenicima se u različitim oblastima mora pružiti prilika da rade ono što ih interesuje, mora im se dozvoliti da prave greške i da sami procene koliko daleko žele da idu u tom procesu (Thorsteinsson i Page, 2008). Ovaj princip je posebno aktuelan u sportu i fizičkom vaspitanju, u kojem su danas, usled uticaja globalizacije

prisutne različite pojave dehumanizacije sporta (Sturza Milić i Nedimović, 2016). Pojedina istraživanja ukazuju na prisutno nedovoljno uvažavanje interesovanja učenika u oblasti fizičkog vaspitanja (Malušić, 2000), kao i nedostatak situacija i podrške škole da se ona ispolje (Đorđević, Radovanović i sar. 2007; Sturza Milić, 2009a).

U ranom školskom periodu interesovanja prema sportu su značajan preduslov sticanja veština i navika (Bokan, 1985; Sturza Milić, 2009a, 2016; Šekeljić i Sturza Milić, 2010). Interesovanja prema fizičkoj aktivnosti su među najdominantnijim i više su izražena kod učenika muškog pola, dok prisutnost interesovanja za sportsko-rekreativne sadržaje rezultira određenom primenom tih aktivnosti u školskim vančasovnim oblicima telesne aktivnosti (Bokan, 1985). Maksić i Tenjović (2008) smatraju da u strukturi slobodnog vremena učenika na kraju osnovnog obrazovanja dominiraju fizičke aktivnosti. Prisutnost interesovanja učenika za sportsko-rekreativne sadržaje rezultira određenom primenom tih aktivnosti u školskim vančasovnim oblicima telesne aktivnosti. Učenici u toku osnovnoškolskog školovanja izgrađuju mišljenje i odnos prema svim nastavnim predmetima. Za što uspešniju nastavu, neophodno je kod učenika formirati "nastavna interesovanja" kako bi u školskoj sredini ispoljavali svoje sposobnosti, ali i simpatije prema određenom nastavnom predmetu, a posebno prema učitelju, što nije bez značaja za uspešnost daljeg nastavnog procesa (Radovanović i Milošević, 2006: 75).

Prethodno prikazana saznanja i nalazi istraživanja upućuju na to da je odnos između motoričke darovitosti i interesovanja kod učenika mlađih uzrasta značajno, ali nedovoljno razjašnjeno pitanje teorije i prakse, pogotovo u domenu edukacije motorički darovite dece. Shodno tome, cilj ovog istraživanja bio je da ispita da li motorički darovita deca imaju izraženija interesovanja prema sportu i fizičkoj aktivnosti u odnosu na decu koja nisu motorički darovita, da li znaju da prepoznaju svoja interesovanja i da li u izabranim fizičkim i sportskim aktivnostima postižu značajniji uspeh.

Metod

Uzorak

Uzorak je iznosio 76 motorički darovitih (42 dečaka i 34 devojčica) i 76 učenika koji nisu motorički daroviti (42 dečaka i 34 devojčica) 4. razreda osnovnih škola u Vršcu identifikovanih tehnikom motoričkog testiranja. Posebno konstruisanim upitnikom za potrebe ovog istraživanja sagledana su interesovanja ispitivanih učenika prema sportu i fizičkoj aktivnosti, kao i već ostvarena postignuća u sportu i fizičkom vaspitanju (vannastavnim i vanškolskim aktivnostima).

Procedura

Nakon motoričkog testiranja celokupnog uzorka ($n = 500$), rezultati sa pojedinačnih motoričkih zadataka su standardizovani i pretvoreni u jednu Z -vrednost. U subuzorak motorički darovitih učenika (dečaci, $n = 42$ i devojčice, $n = 34$) ušli su svi ispitanici koji su ostvarili rezultat iznad 85-og percentilnog ranga sa vrha rang-liste. Iz preostalog uzorka učenika koji su postigli rezultate ispod 85-og

percentilnog ranga, metodom slučajnog uzorka formirana je kontrolna grupa učenika (dečaci, n = 42 i devojčice, n = 34). U ovom istraživanju vezanim intervjuom prikupljeni su podaci koji su se odnosili na angažovanje i postignuća motorički darovitih učenika i kontrolne grupe učenika, kao i na prirodu njihovog interesovanja. Osnovu za vođenje razgovora predstavljala je lista (protokol) od 11 utvrđenih pitanja.

Instrumenti

Baterija motoričkih zadataka

1. Skok u dalj iz mesta (SDALJ) – procena snage
2. Izdržaj u zgibu (ZGIB) – procena jačine (sile)
3. Podizanje iz ležanja u sed za 20 sekundi (PSED) – procena snage
4. Trčanje 15 m letećim startom (TR15) – procena brzine
5. Taping rukom (TAPR) – procena brzine (frekvencije pokreta)
6. Čunasto trčanje 10x5m (ČUTR) – procena agilnosti
7. Trčanje sa progresivnim povećavanjem intenziteta na stazi dugoj 20m (ŠATL) – procena izdržljivosti
8. Poligon sa provlačenjem i preskakanjem (POLI) – procena koordinacije
9. Gađanje u horizontalnu metu (TGAĐ) – procena preciznosti
10. Stajanje na jednoj nozi sa zatvorenim očima (FLAM) – procena ravnoteže
11. Pretklon u sedu (PRSE) – procena gipkosti

U dosadašnjim istraživanjima (Sturza Milić 2009a; Sturza Milić, 2013) utvrđeno je da korišćena baterija motoričkih zadataka ima optimalne metrijske karakteristike.

Protokol vezanog intervjuja:

1. Da li je učenik/učenica angažovan/a u vančasovnim aktivnostima fizičkog vaspitanja (sekcijama, dodatnom radu i dr.)?
2. Da li je učenik/učenica ostvario/ostvarila uspeh u okviru vanškolskih aktivnosti fizičkog vaspitanja (na školskim takmičenjima, smotrama, nastupima, da li je pohvaljivan/a i dr.)?
3. Da li se učenik/učenica trenutno bavi sportom (trenira u sportskom klubu)?
4. Kojom sportskom disciplinom se učenik/učenica trenutno bavi (trenira)?
5. Kojim sportskim disciplinama se učenik/učenica ranije bavio/bavila (trenirao/trenirala)?
6. Da li je učenik/učenica imao/imala uspeha u sportu (sportska takmičenja na svim nivoima, proglašenje za sportsku nadu grada i dr.)?
7. Navesti konkretna postignuća u sportu.
8. Koliko dugo se učenik/učenica bavi aktuelnom sportskom disciplinom?
9. Sa koliko godina se učenik/učenica prvi put uključio/uključila u sport?
10. Da li učenik/učenica uživa u sportskoj aktivnosti kojom se bavi?
11. Da li učenik/učenica smatra da će u budućnosti promeniti sportsku disciplinu (izabrati neki drugi sport)?

Statistička obrada podataka

Za statističku obradu podataka korišćeni su parametri deskriptivne (standardizovano odstupanje – Z-vrednost) i komparativne statistike (Studentov T-test i neparametrijska procedura *Mann-Witney U* test).

Rezultati sa diskusijom

U Tabeli 1 prikazana je učestalost angažovanosti, odnosno, broj motorički darovitih dečaka angažovanih u vančasovnim aktivnostima fizičkog vaspitanja (u školskim sekcijama i dodatnom radu iz fizičkog vaspitanja) i u sportu (angažovanje u sportskom klubu). Uočava se da je samo 2 učenika (4,76%) angažovano u školskim sekcijama fizičkog vaspitanja, dok je 36 učenika (85,7%) angažovano u sportskom klubu. Motorički daroviti učenici uopšte nisu angažovani u dodatnom radu u okviru fizičkog vaspitanja.

Tabela 1. Broj angažovanih motorički darovitih dečaka (DDEC) u vančasovnim aktivnostima fizičkog vaspitanja i u sportskim klubovima

Organizacioni oblici u kojima su angažovani DDEC	Ukupan broj DDEC	Broj angažovanih DDEC	% u odnosu na ukupan broj DDEC
Školske sekcije fizičkog vaspitanja	42	2	4.76
Dodatni rad u okviru fizičkog vaspitanja	42	-	-
Sportski klub	42	36	85,71

% – procenat angažovanih DDEC u odnosu na ukupan broj DDEC (n = 42)

Radi preciznije analize, u Tabeli 2 dati su podaci u kojim su sportskim disciplinama angažovani motorički daroviti dečaci (n = 42). Budući da je veoma mali broj motorički darovitih dečaka angažovan u sekcijama fizičkog vaspitanja, preciznija analiza nije data. U okviru dodatnog rada iz fizičkog vaspitanja motorički daroviti dečaci uopšte nisu angažovani. Uočava se da najveći broj motorički darovitih dečaka trenira fudbal (41,17%) i košarku (29,41%). Znatno manji broj učenika trenira rukomet (8,82%), aikido (5,88%), karate (5,88%), tenis (5,88%) i stoni tenis (2,94%).

Tabela 2. Sportske discipline u kojima su angažovani motorički daroviti dečaci (DDEC)

Sportska disciplina	Broj angažovanih DDEC	%
Fudbal	14	41.17
Košarka	10	29.41
Rukomet	3	8.82
Aikido	2	5.88

Karate	2	5.88
Tenis	2	5.88
Stoni tenis	1	2.94
Ukupno	36	100.0

% – procenat DDEČ angažovanih u sportu u odnosu na ukupan broj DDEČ (n = 42)

U Tabeli 3 prikazan je broj motorički prosečnih dečaka iz kontrolne grupe koji su angažovani u vančasovnim aktivnostima fizičkog vaspitanja (u sekcijama i dodatnom radu iz fizičkog vaspitanja) i u sportu (angažovanje u sportskom klubu). Uočava se da je samo 3 učenika (7,14%) angažovano u školskim sekcijama fizičkog vaspitanja, dok je veći broj učenika (20) angažovan u sportskom klubu.

Tabela 3. Broj angažovanih motorički prosečnih dečaka iz kontrolne grupe (KDEC) u vančasovnim aktivnostima fizičkog vaspitanja i u sportu

Organizacioni oblici u kojima su angažovani KDEC	Ukupan broj KDEC	Broj angažovanih KDEC	% u odnosu na ukupan broj KDEC
Školske sekcije fizičkog vaspitanja	42	3	7,14
Dodatni rad u okviru fizičkog vaspitanja	42	-	-
Sportski klub	42	20	47,61

% – procenat angažovanih KDEC u odnosu na ukupan broj KDEC (n = 42)

Radi preciznije analize, u Tabeli 4 dati su podaci u kojim su sportskim disciplinama angažovani motorički prosečni dečaci iz kontrolne grupe. Budući da je veoma mali broj motorički prosečnih dečaka iz kontrolne grupe angažovan u sekcijama fizičkog vaspitanja, preciznija analiza nije data. U okviru dodatnog rada iz fizičkog vaspitanja motorički prosečni dečaci iz kontrolne grupe uopšte nisu angažovani. Kada je reč o angažovanju ovih učenika u sportskim klubovima, najveći broj motorički prosečnih dečaka iz kontrolne grupe trenira fudbal (45%), košarku (15%) i karate (15%). Manji broj učenika trenira rukomet (10%), tenis (10%) i stoni tenis (5%).

Tabela 4. Sportske discipline u kojima su angažovani motorički prosečni dečaci iz kontrolne grupe (KDEC)

Sportska disciplina	Broj angažovanih KDEC	%
Fudbal	9	45.00
Košarka	3	15.00
Karate	3	15.00
Rukomet	2	10.00
Tenis	2	10.00
Stoni tenis	1	5.00
Ukupno	20	100.0

% – procenat angažovanih KDEC u odnosu na ukupan broj KDEC (n = 42)

Nažalost, može se zaključiti da su učenici (dečaci) mlađeg školskog uzrasta obuhvaćeni ovim istraživanjem, nedovoljno angažovani u školskim sekcijama fizičkog vaspitanja. Takođe, nalazi ukazuju da nijedan dečak (obuhvaćen ovim istraživanjem), nije uključen u dodatni rad u okviru fizičkog vaspitanja. Na osnovu ovih podataka pretpostavlja se da se dodatni rad u okviru fizičkog vaspitanja u ispitivanim odeljenjima četvrtih razreda osnovnih škola u Vršcu, uopšte ne organizuje. Do sličnih poražavajućih podataka u istraživanju dolaze Malušić (2000) i Sturza Milić (2009a).

Prema angažovanosti učenika u sportu (treniranje u sportskom klubu), analiza rezultata T-testa za male nezavisne uzorke ukazuje da postoji statistički značajna razlika između motorički darovitih dečaka i kontrolne grupe motorički prosečnih dečaka, u korist motorički darovitih dečaka ($t = 3,018$; $p = 0,003$). Uočeno je da se 36 (85,3%) motorički darovitih dečaka bavi nekom sportskom disciplinom, dok je taj procenat kod motorički prosečnih dečaka iz kontrolne grupe manji i iznosi 20 (47,6%).

Analizirana su i postignuća motorički darovitih dečaka (Tabela 5) i motorički prosečnih dečaka iz kontrolne grupe (Tabela 5) u okviru bavljenja vančasovnim aktivnostima fizičkog vaspitanja (učesće na školskim takmičenjima i ostvarena I, II, III mesta, smotrama i dr.) i u sportu (učesće na takmičenjima na svim nivoima i ostvarena I, II, III mesta, proglašenje za sportsku nadu grada i dr.).

Tabela 5. Postignuća motorički darovitih dečaka (DDEČ) u vančasovnim aktivnostima fizičkog vaspitanja i u sportu

Organizacioni oblici u kojima su ostvarena postignuća	Ukupan broj DDEČ	Učestalost postignuća	% u odnosu na ukupan broj DDEČ
Vančasovne aktivnosti fizičkog vaspitanja	42	1	2.38
Sport	42	14	33.33

% – procenat u odnosu na ukupan broj DDEČ

Prema postignuću učenika u vančasovnim aktivnostima u okviru fizičkog vaspitanja (školska takmičenja i ostvarena I, II, III mesta, smotre i dr.), analiza rezultata T-testa za male nezavisne uzorke ukazuje da ne postoji statistički značajna razlika između potencijalno motorički darovitih dečaka i dečaka iz kontrolne grupe. Nažalost, na osnovu dobijenih rezultata se može zaključiti da su učenici mlađeg školskog uzrasta (obuhvaćeni ovim istraživanjem), nedovoljno angažovani u školskim takmičenjima u okviru fizičkog vaspitanja, a kao posledica toga, verovatno izostaju i eventualni uspesi. Đorđević, Radovanović i sar. (2007) takođe zaključuju da se takmičenja za učenike mlađih razreda osnovne škole, retko organizuju.

Prema postignuću učenika u sportu (klupska takmičenja na svim nivoima i ostvarena I, II, III mesta, proglašenja za sportsku nadu grada Vršca), analiza rezultata *Mann Whitney U* testa za utvrđivanje razlika između malih grupa ($n < 30$) ukazuje na to da postoji statistički značajna razlika između motorički darovitih dečaka i motorički prosečnih dečaka iz kontrolne grupe, u korist motorički darovitih

dečaka ($Z = 2.836$, $p = 0,005$). Konkretno, može se uočiti da je 33,3% potencijalno motorički darovitih dečaka ostvarilo uspeh u sportu (Tabela 5), dok je taj procenat kod motorički prosečnih dečaka iz kontrolne grupe znatno manji i iznosi 9,5% (Tabela 6).

Tabela 6. *Postignuća motorički prosečnih dečaka iz kontrolne grupe (KDEČ) u vančasovnim aktivnostima fizičkog vaspitanja i u sportu*

Organizacioni oblici u kojima su ostvarena postignuća	Ukupan broj KDEČ	Učestalost postignuća	% u odnosu na ukupan broj KDEČ
Vančasovne aktivnosti fizičkog vaspitanja	42	-	-
Sport	42	4	9.52

% – procenat u odnosu na ukupan broj KDEČ

U Tabeli 7 prikazana je učestalost angažovanosti motorički darovitih devojčica u vančasovnim aktivnostima fizičkog vaspitanja (školske sekcije i dodatni rad u okviru fizičkog vaspitanja) i angažovanosti u sportu (treniranje u sportskom klubu). U školskim sekcijama fizičkog vaspitanja angažovane su samo tri motorički darovite devojčice (8,82%). Uočava se da je veći broj, odnosno, 27 motorički darovitih devojčica angažovano u sportskim klubovima. U dodatnom radu, u okviru fizičkog vaspitanja nije angažovana nijedna potencijalno motorički darovita devojčica.

Tabela 7. *Učestalost angažovanosti motorički darovitih devojčica (DDEV) u vančasovnim aktivnostima fizičkog vaspitanja i u sportu*

Organizacioni oblici u kojima su angažovane DDEV	Ukupan broj DDEV	Broj angažovanih DDEV	% u odnosu na ukupan broj DDEV
Školske sekcije fizičkog vaspitanja	34	3	8.82
Dodatni rad u okviru fizičkog vaspitanja	34	0	0
Sportski klub	34	27	79.41

% – procenat u odnosu na ukupan broj DDEV

Konkretno, u Tabeli 8 dati su podaci u kojim sportskim disciplinama su angažovane motorički darovite devojčice. Uočava se da je veoma mali broj motorički darovitih devojčica angažovan u sekcijama fizičkog vaspitanja, tako da iz tog razloga preciznija analiza nije data. U dodatnom radu u okviru fizičkog vaspitanja motorički darovite devojčice nisu angažovane. Kada je reč o angažovanosti ovih učenica u sportu, najveći broj motorički darovitih devojčica bavi se odbojkom (33,3%), modernim plesom (18,5%), košarkom (14,8%) i tenisom

(14,8%). Nešto manji broj potencijalno motorički darovitih devojčica trenira tekvondo (11,1%), stoni tenis (3,7%) i karate (3,7%).

Tabela 8. *Sportske discipline u kojima su angažovane motorički darovite devojčice (DDEV)*

Sportska disciplina	Broj angažovanih DDEV	%
Odbojka	9	33.33
Moderan ples	5	18.50
Košarka	4	14.81
Tenis	4	14.81
Tekvondo	3	11.11
Stoni tenis	1	3.70
Karate	1	3.70
Ukupno	27	100.0

% – procenat u odnosu na ukupan broj DDEV angažovanih u sportu

U Tabeli 9 prikazana je učestalost angažovanosti devojčica iz kontrolne grupe u vančasovnim aktivnostima fizičkog vaspitanja (u školskim sekcijama i dodatnom radu iz fizičkog vaspitanja) i u sportu (treniranje u sportskom klubu). U školskim sekcijama fizičkog vaspitanja angažovane su četiri devojčice iz kontrolne grupe (11,76 %). Uočava se da je 13 devojčica iz kontrolne grupe angažovano u sportskim klubovima. U dodatnom radu iz fizičkog vaspitanja nije angažovana nijedna devojčica iz kontrolne grupe.

Tabela 9. *Učestalost angažovanja devojčica iz kontrolne grupe (KDEV) u vančasovnim aktivnostima fizičkog vaspitanja i u sportu*

Organizacioni oblici u kojima su angažovane KDEV	Ukupan broj KDEV	Broj angažovanih KDEV	% u odnosu na ukupan broj KDEV
Školske sekcije fizičkog vaspitanja	34	4	11.76
Dodatni rad u okviru fizičkog vaspitanja	34	0	0
Sportski klub	34	13	38.23

% – procenat u odnosu na ukupan broj KDEV

U Tabeli 10 dati su podaci u kojim sportskim disciplinama su angažovane devojčice iz kontrolne grupe. Uočava se da je veoma mali broj devojčica iz kontrolne grupe angažovan u sekcijama fizičkog vaspitanja, tako da iz tog razloga preciznija analiza nije data. U dodatnom radu u okviru fizičkog vaspitanja, devojčice iz kontrolne grupe, kao i dečaci, uopšte nisu angažovane. Kada je reč o angažovanosti ovih učenica u sportu, uočava se da se najveći broj devojčica iz kontrolne grupe pretežno bavi odbojkom (46,1%) i modernim plesom (23%). Manji

broj devojčica iz kontrolne grupe trenira košarku (7,6%), tenis (7,7%), stoni tenis (7,7%) i karate (7,7 %).

Tabela 10. *Sportske discipline u kojima su angažovane devojčice iz kontrolne grupe (KDEV)*

Sportska disciplina	Broj angažovanih KDEV	%
Odbojka	6	46.15
Moderan ples	3	23.0
Košarka	1	7,69
Tenis	1	7,69
Stoni tenis	1	7,69
Karate	1	7,69
Ukupno	13	100.0

% – procenat u odnosu na ukupan broj KDEV angažovanih u sportu

Nalazi ukazuju na to da nijedna devojčica iz ovog istraživanja (obuhvaćena intervjuom), nije uključena u dodatni rad u okviru fizičkog vaspitanja.

Prema angažovanosti učenica u sportu (treniranje u sportskom klubu), analiza rezultata T-testa za male nezavisne uzorke ukazuje da postoji statistički značajna razlika između broja motorički darovitih devojčica i motorički prosečnih devojčica iz kontrolne grupe, u korist motorički darovitih devojčica ($t = 4.693$; $p = 0.000$). Konkretno, može se zapaziti da se 27 (79,4%) motorički darovitih devojčica bavi sportom (Tabela 9), dok je taj broj kod devojčica iz kontrolne grupe daleko manji i iznosi 13 (38,2 %). Podaci se mogu uočiti u Tabeli 10.

Izvršena je i analiza postignuća (uspešnosti) motorički darovitih devojčica (Tabela 11) i devojčica iz kontrolne grupe (Tabela 12) u okviru angažovanosti u vančasovnim aktivnostima fizičkog vaspitanja (učešće na školskim takmičenjima i ostvarena I, II, III mesta, smotrama i dr.) i u sportu (klupska takmičenja na svim nivoima i ostvarena I, II, III mesta, proglašenje za sportsku nadu grada Vršca i dr.).

Prema uspehu (postignuću) učenica u vančasovnim aktivnostima fizičkog vaspitanja (školska takmičenja, smotre i dr.), analiza rezultata *Mann Whitney U* testa za utvrđivanje razlika između malih grupa ukazuje na to da ne postoji statistički značajna razlika između motorički darovitih devojčica i devojčica iz kontrolne grupe. Na osnovu dobijenih rezultata može se zaključiti da su učenice mlađeg školskog uzrasta (obuhvaćene ovim istraživanjem), nedovoljno angažovane u školskim takmičenjima u okviru fizičkog vaspitanja, a samim tim izostaju i eventualni uspesi (postignuća).

Tabela 11. Učestalost uspeha motorički darovitih devojčica (DDEV) u vančasovnim aktivnostima fizičkog vaspitanja i u sportu ($n = 27$)

Organizacioni oblici u kojima su ostvarena postignuća	Ukupan broj DDEV	Učestalost postignuća	% u odnosu na ukupan broj DDEV
Vančasovne aktivnosti fizičkog vaspitanja	3	-	-
Sport	27	14	51.85

% – procenat u odnosu na ukupan broj DDEV angažovanih u sportu

Tabela 12. Učestalost uspeha devojčica iz kontrolne grupe (KDEV) u vančasovnim aktivnostima fizičkog vaspitanja i u sportu ($n = 14$)

Organizacioni oblici u kojima su ostvarena postignuća	Ukupan broj KDEV	Učestalost postignuća	% u odnosu na uk. broj KDEV
Vančasovne aktivnosti fizičkog vaspitanja	4	-	-
Sport	14	1	7.69

% – procenat u odnosu na ukupan broj KDEV angažovanih u sportu

Prema uspehu učenica u sportu (klupska takmičenja na svim nivoima, proglašenja za sportsku nadu grada Vršca i dr.), analiza rezultata nakon primene *Mann Whitney U* testa za utvrđivanje razlika kod malih grupa ($n < 30$) ukazuje da postoji statistički značajna razlika između motorički darovitih devojčica i devojčica iz kontrolne grupe, u korist motorički darovitih devojčica ($Z = 2.784$, $p = 0,005$). Uočava se da je 27 (51,8%) motorički darovitih devojčica (od ukupnog broja devojčica koje se bave sportom) ostvarilo uspeh u sportu (Tabela 11), dok se u tabeli 12 može uočiti da je ovaj broj kod devojčica iz kontrolne grupe manji i iznosi samo 1 (7,6 %).

Na osnovu dobijenih rezultata može se zaključiti da je prisutna nedovoljna angažovanost (a samim tim i izostanak eventualnih postignuća) u vančasovnim aktivnostima fizičkog vaspitanja, kod svih učenika mlađeg školskog uzrasta obuhvaćenih ovim istraživanjem. Kada je reč o organizaciji dodatnog rada iz fizičkog vaspitanja, nalazi su poražavajući, budući da od ukupnog broja ispitanih motorički darovitih učenika i učenika iz kontrolne grupe (dečaka i devojčica), nijedan učenik nije angažovan u dodatnom radu iz fizičkog vaspitanja. Do sličnih podataka dolazi i Malušić (2000), pošto je ustanovio da se u okviru fizičkog vaspitanja, dodatni rad u nižim razredima osnovne škole, uopšte ne organizuje. Đorđević i sar. (2007) takođe navode da se dodatni rad u okviru svih nastavnih predmeta u manjem obimu organizuje u mlađim razredima osnovne škole, a da je organizacija sportskih programa za razvoj darovite dece (ritmike i plesa i drugih oblika rada u školi), prava retkost. Rezultati ovog istraživanja ukazuju na veoma skromno prisustvo ili potpuni nedostatak podsticanja i razvijanja darovitosti učenika u okviru vančasovnih aktivnosti fizičkog vaspitanja (školske sekcije, dodatni rad,

programi za razvoj motoričke darovitosti i dr.). Iako je u stručnoj javnosti odavno prisutno shvatanje o uvažavanju razlika među pojedincima u svim domenima ljudske ličnosti i kao takvo prihvaćeno i u obrazovanju i vaspitanju dece, u neposrednom radu sa decom i mladima u okviru fizičkog vaspitanja u potpunosti ne nalazi ono mesto koje mu pripada. Uprkos tome što nastavnici smatraju da osnovna škola može u velikoj meri doprineti izgrađivanju kreativnosti dece, podržavajući kreativni proces kroz podsticajne nastavne i vannastavne aktivnosti (Pavlović i Maksić, 2014; Samardžija i Sunde Peterson, 2015), školska praksa u oblasti fizičkog vaspitanja pokazuje drugačije. Možda razlog treba tražiti i u činjenici da istraživači ukazuju na to da „...otežavajuće okolnosti u realizaciji nastavnog plana i programa potiču od podele nastavnih predmeta na više i manje važne, kao i od tradicionalne percepcije uloge nastavnika kao realizatora propisanog” (Pavlović i Maksić, 2014: 478). Naravno, ovo otvoreno pitanje prevazilazi interesovanja ovog istraživanja i postavlja se kao budući zadatak, s obzirom na njegovu značajnost. Analizom odgovora učenika dobijenih na 10. pitanje – *Da li učenik/učenica uživa u sportskoj aktivnosti kojom se bavi*, nije ustanovljeno da postoji razlika u odgovorima između motorički darovitih učenika (dečaka i devojčica) i učenika (dečaka i devojčica) iz kontrolne grupe, budući da su sva deca izrazila zadovoljstvo bavljenjem izabranim sportskim aktivnostima. Međutim, primećena je razlika u odgovorima ispitivane dece kod 11. pitanja – *Da li učenik/učenica smatra da će u budućnosti promeniti sportsku disciplinu (izabrati neki drugi sport)?* Naime, motorički daroviti dečaci i devojčice u manjoj meri su izražavali verovatnoću da će u budućnosti promeniti sportsku disciplinu, za razliku od dečaka i devojčica iz kontrolne grupe. Ovaj nalaz je donekle u saglasnosti sa istraživanjima (Maksić i Tenjović, 2008; Sturza Milić, 2009a) koja potvrđuju da mladi koji imaju veći kreativni potencijal pokazuju svoja interesovanja na ranijem uzrastu, pri čemu su interesovanja kreativno konzistentnija i intenzivnija od interesovanja njihovih vršnjaka.

Zaključak

Rezultati ovog istraživanja ukazuju na to da su motorički daroviti dečaci i devojčice (identifikovani motoričkim testiranjem) više angažovani i postižu značajnija postignuća u sportskim aktivnostima, kao i da pokazuju intenzivnija interesovanja u oblasti sporta u odnosu na svoje vršnjake. Ovakvi nalazi u izvesnom smislu, mogu biti potvrda uspešnosti identifikacije jednog broja motorički darovitih učenika. Može se pretpostaviti da je jedan broj ispitanih motorički darovitih učenika napredovao duž kontinuuma darovitost – talenat i na određeni način već manifestovao darovitost. Polje aktivnosti u kojem su potencijalno motorički daroviti pojedinci napredovali i usavršavali svoje sposobnosti i veštine je, pre svega, sport. Ovaj podatak je saglasan sa shvatanjima Gagnea (2004, 2014), koji navodi da je upravo sport karakteristično polje aktivnosti gde će dete moći da sistematski razvija motoričke sposobnosti i veštine. Viner (Winner, 2005) smatra da nadarena i talentovana deca, pored toga što mogu da dele karakteristike brzog učenja i izrazito individualni način učenja, imaju i izraženo interesovanje za oblast visokih sposobnosti. Dobijeni rezultati idu u prilog tezi da, kada žele da detektuju darovitost,

učitelji treba da obrate pažnju na đake koji pokazuju jako izraženo interesovanje i motivaciju (Csikszentmihalyi, 1996; Gralewski i Karwowski, 2016; Samardzija i Sunde Peterson, 2015; Van Tassel-Baska, 2013). Međutim, dobijenim rezultatima treba oprezno prići budući da je struktura interesovanja veoma složena i komplikovana i nažalost, predstavlja stručni problem koji najčešće nije dostupan većem broju nastavnika ili učitelja. Iako interesovanja u osnovi usmeravaju osobu prema pojavi ili procesu, ona ne moraju uvek da dovedu do pojačane aktivnosti učenika, već mogu da imaju i dimenziju površnosti. Često se u školi može čuti da su interesovanja varijabilna i to u relativno kratkim vremenskim periodima (Đorđević i sar., 2007; Sturza Milić, 2009a, 2012). Ličnost koja ispoljava interesovanje za pojedine oblasti ne mora da bude automatski i darovita za tu oblast i da ima povoljne sposobnosti i crte za postizanje darovitih dometa. Zbog toga, interesovanja možemo posmatrati kao jedan od pomoćnih kriterijuma u interdisciplinarnoj identifikaciji različitih darovitih ponašanja učenika. Sa ciljem poboljšanja strategije rada sa motorički darovitim, ali i drugim učenicima u okviru fizičkog vaspitanja, odnos između interesovanja i motorički darovitog ponašanja na mlađim uzrastima trebalo bi preciznije ispitati.

Literatura:

- Bokan, B. (1985). *Vančasovne aktivnosti učenika u fizičkom vaspitanju u savremenoj pedagoškoj teoriji i praksi*. Doktorska disertacija, Beograd: Fakultet za fizičku kulturu.
- Csikszentmihalyi, M. (1996). *Creativity: flow and the psychology of discovery and invention*. New York: Harper Collins.
- Cvetković Lay, J., Sekulić Majurec, A. (1998): *Darovito je, što ću s njim*. Zagreb: Alinea.
- Čudina-Obradović, M. (1990). *Nadarenost, razumevanje, prepoznavanje, razvijanje*. Zagreb: Školska knjiga.
- Đorđević, B., Radovanović, I., Božin, A., Radović, V. i Paser, V. (2007). *Odrasli o darovitoj deci i mladima*. Beograd: Učiteljski fakultet u Beogradu i Vršac: VŠV.
- Feberžer, I., Korez, I., Težak, S. (2006). *Ali je ta otrok nadarjen?* Cirkovce in Kidričevo.
- Gagne, F. (1994). Are teachers really poor talent detectors? Comments on Pagnato and Birch's 1959 study of the effectiveness and efficiency of various identification techniques. *Gifted Child Quarterly*, 38, 124–126.
- Gagne, F. (2014). The DMGT: Changes within, beneath, and beyond. *Juruá Psicologia*, 28: 19–42.
- Gagne, F. (2015). From genes to talent: DMGT/CMDT perspective. *Revista de Educacion*, 368: 12–37.
- Gralewski, J., Karwowski, M. (2016). Are Teachers' Implicit Theories of Creativity Related to the Recognition of Their Students' Creativity? *The Journal of Creative Behavior*, 32 (10): 1–17.
- Havelka, N. i Lazarević, Lj. (1981). *Sport i ličnost*. Beograd: Sportska knjiga.
- Hulleman, C. S., Durik, A. M., Schweigert, S.A. and Harackiewicz, J. M. (2008). Task Values, Achievement Goals, and Interest: An Integrative Analysis, *Journal of Educational Psychology*, 2, 398–416.

- Kornmann, J., Zettler, I., Kammerer, Y., Gerjets, P., Trautwein, U. (2015). What characterizes children nominated as gifted by teachers? A closer consideration of working memory and intelligence. *High Ability Studies*, 26, (1, 2): 75–92.
- Lazarević, D. (2000). Dečja interesovanja i stvaralaštvo. U *Zbornik 6 sa Okruglog stola o darovitosti* (Ur.) Grozdanka Gojkov. Vršac: VŠV.
- Malušić, S. (2000). *Daroviti učenici i rad sa njima*. Beograd: EMKA.
- Maksić, S. (1998). *Darovito dete u školi*. Beograd: Institut za pedagoška istraživanja.
- Maksić, S. i Tenjović, L. (2008). Povezanost interesovanja i verbalna fluentnost kod učenika osnovne škole. *Psihologija*, 41 (3), 311–325.
- Nikolić, R. (2005). Savremene uloge i kompetencije nastavnika. *Inovacije u nastavi*, 1 (21), 80–88.
- Pantić, D. (1980): *Interesovanja mladih, I deo – Priroda interesovanja*. Beograd: Istraživačko-izdavački centar SSO Srbije u saradnji sa Institutom društvenih nauka – OOUR Centar za politikološka istraživanja i javno mnjenje.
- Pavlović, J., Maksić, S. (2014). Implicitne teorije kreativnosti nastavnika osnovne škole – studija slučaja. *Psihologija*, 47 (4), 465–483.
- Radovanović, Đ., Milišević, Z. (2006). Mišljenje učenika petih razreda osnovne škole o nastavi fizičkog vaspitanja. U *Zbornik radova Efekti diferencirane nastave fizičkog vaspitanja na psihosomatski status dece i omladine*, (Ur.) Gustav Bala, 71–111. Novi Sad: Fakultet fizičke kulture.
- Samardzija, N., Sunde Peterson, J. (2015). Learning and Classroom Preferences of Gifted Eighth Graders: A Qualitative Study. *Journal for the Education of the Gifted*, 38 (3), 233–256.
- Stanković-Janković, T. (2009). Interesovanje i motivacija kao činioci uspeha u učenju. U *Zbornik radova Inovacije u osnovnoškolskom obrazovanju – vrednovanje*, 253–257, Beograd: Učiteljski fakultet, Univerzitet u Beogradu.
- Sturza Milić, N. (2009a). *Identifikacija motorički darovitih učenika mlađeg školskog uzrasta*. Vršac: Visoka škola strukovnih studija za obrazovanje vaspitača „Mihailo Palov”.
- Sturza-Milić, N. (2012). Interesovanja – pokretači stvaralačkog mišljenja i postignuća učenika. *Metodički obzori*, 2 (7), 59–67.
- Sturza Milić, N. (2013). Provera metrijskih karakteristika baterije motoričkih zadataka za identifikaciju motorički darovite dece. U *Zbornik br. 18 sa Okruglog stola „Metodološki problemi istraživanja darovitosti”*, Grozdanka Gojkov, Aleksandar Stojanović (Ur.), 346–360. Vršac: Visoka škola strukovnih studija za vaspitače „Mihailo Palov”.
- Sturza Milić, N. (2016). Congruence Between Methods for Identifying „Exceptional Physical Aptitude” in School Children. *The Journal of Elementary Education*, 9 (1-2), 65–81.
- Sturza Milic, N., Nedimovic, T. (2016). Evaluation by relevant Adults on the time of Children’s inclusion into Sports – recommendations and warnings. *Research in Pedagogy*, 6(1), 90–98.
- Šekeljčić, G., Sturza Milić, N. (2010). Stavovi i interesovanje učenika za nastavne sadržaje i nastavu fizičkog vaspitanja. U *Zbornik radova Obrazovanje i usavršavanje nastavnika – didaktičko-metodički pristup* (Ur.) Radmila Nikolić, 425–434. Užice: Učiteljski fakultet u Užicu, Univerzitet u Kragujevcu.
- Thorsteinsson, G., Page, T. (2008), Razvoj nastavnog programa za unapređivanje kreativnosti u obrazovanju. *Nastava i učenje*, 2, 121–135.
- Van Tassel-Baska, J. (2013). The World of Cross-Cultural Research: Insights for Gifted Education. *Journal for the Education of the Gifted*, 36 (1), 6–18.

- Winner, E. (2000): The Origins and Ends of Giftedness. *American Psychologist*, 55,1, 159–169.
- Winner, E. (2005). *Darovita djeca: mitovi i stvarnost*. Lekenik: Osvarenje.

Natasa Sturza Milic, PhD

Tanja Nedimovic, PhD

Preschool Teacher Training College "Mihailo Palov", Vrsac

Miran Muhic

Faculty of Education, University of Maribor, Slovenia

INTERESTS – CATALYSTS OF MOTOR GIFTEDNESS OF GIFTED LEARNERS

Summary: Since interests fall into the group of motivational, dynamic personality characteristics, they can be viewed as significant internal initiators of creative activity in different areas, hence, gifted children improve the most in the areas in which they are the most interested. In the young elementary school period, interests towards sports represent an important precondition for forming skills and habits. The goal of this research was to explore whether motorically gifted children have higher interest towards sports and physical activity in comparison to motorically average children, if they know how to recognize their interests and whether they obtain significant success in the chosen sports activity. The sample contained 76 motorically gifted (42 boys and 34 girls) and 76 motorically average learners (42 boys and 34 girls) in the fourth grade of elementary school, who were identified through motor skills testing. A questionnaire was constructed for the needs of this research to view the interests of the questioned learners towards sports and physical activity, as well as their achievements. The results of this research show that motorically gifted boys and girls are in a statistically significant number more engaged in sport than the motorically average boys and girls. From the total number of motorically gifted boys 36 (85.7%) are members of a sports club, while the number of motorically average boys in sports clubs is considerably lower – 20 (47.6%) ($t = 3,018$; $p = 0,003$). From the total number of motorically gifted girls, 27 (79.4%) train sports in a sports club, while the number is lower for motorically average girls – 13 (38,2%) are members of a sports club ($t = 4.693$; $p = 0.000$). On the basis of this information it can be assumed that interests towards sports and physical activity are expressed more strongly by motorically gifted learners, and that their field of activity is mainly sports. The results of this study support the thesis that children's interests go „hand in hand” with their abilities and that younger elementary school children can form an awareness of their goal in life and in which areas they are successful. The mentioned characteristics, among other things, portray intrapersonal giftedness which according to the multiple intelligence theory does not have to be expressed and encouraged individually, but in interaction with other abilities (expressions of giftedness). It needs to be recognized and encouraged through various methods and means in the learning process interests and the needs of each learner, so that a child is given opportunity to express and advance in the development of abilities which are the most important for it.

Keywords: interests, motorically gifted learners, sport.